

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Den foreslåede ændring af offererstatningsloven vil indebære, at der gives offeret et egentligt *retskrav på erstatningen* fra staten. Erstatningsordningen vil således blive ændret i forhold til i dag, hvor erstatning til ofre for forbrydelser alene gives efter et billighedsprincip. Lovforslaget indebærer i denne henseende en opfyldelse af den enstemmigt vedtagne *folketingsbeslutning af 27. maj 1983* om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

Samtidig foreslås der gennemført *maksimumsbegrænsninger* i de erstatninger, som kan kræves udbetalt fra staten efter denne lov. Herved understreger man den statslige erstatningsordnings karakter af et socialt sikkerhedsnet, og man begrænser de merudgifter for staten, som ellers ville være en følge af den nye lov om erstatningsansvar. Ved denne lov er der gennemført en betydelig forhøjelse af erstatningsniveauet i den private erstatningsret.

Lovforslaget bygger på *betænkning nr. 1019/1984 om retskrav på erstatning til ofre for forbrydelser*. Betænkningen er afgivet af en arbejdsgruppe nedsat af justitsministeriet.

2. De gældende regler om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser findes i lov nr. 277 af 26. maj 1976, som bygger på betænkning nr. 751/1975. Der henvises om lovens forarbejder til FT. 1975-1976, tillæg A, sp. 2485 ff, tillæg B, sp. 1179 samt forhandlingerne sp. 3951, 6023, 9504 og 9721.

Reglerne i den gældende lov er nærmere beskrevet i betænkning nr. 1019/1984, side 15 ff. Som det fremgår heraf, *kan* staten efter lovens §§ 1-2 yde erstatning for personskade og for tab af forsørger, når skaden er forvoldt ved overtrædelse af borgerlig straffelov. Endvidere *kan* erstatning ydes for tingsskade forvoldt ved en overtrædelse af borgerlig straffelov af personer, som er anholdt eller fængslet, eller som er tvangsanbragt på visse institutioner bl.a. under kriminalforsorgen, jfr. nærmere lovens §§ 3-4.

Den gældende erstatningsordning administreres af et nævn under justitsministeriet (Erstatningsnævnet), jfr. lovens § 11. Nævnet består af en dommer, der er formand, en advokat og en særligt socialretlig sagkyndig. Til nævnet er endvidere knyttet et sekretariat.

Den gældende ordnings karakter af en billighedsrerstatning fremgår især af bestemmelsen i *den gældende lovs § 8, stk. 1*, hvorefter erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde har medvirket til skaden, eller skaden »er opstået under sådanne forhold, at erstatning ikke findes rimelig«. Bestemmelsens første led skal forstås som en henvisning til den almindelige erstatningsrets regler om egen skyld og accept af risiko. Men bestemmelsens sidste led indebærer, at der kan ske nedsættelse eller bortfald af erstatningen fra staten i videre omfang, end det ville være muligt efter disse almindelige erstatningsretlige regler om egen skyld og accept af risiko.

Denne særregel i § 8, stk. 1 (sidste led), er nærmere omtalt i betænkning nr. 1019/1984, side 18 ff, og betænkningen indeholder i afsnit 2.3.-2.4. (side 28-41) en nærmere redegørelse for erstatningsnævnets praksis og en analyse af forholdet mellem denne praksis efter særreglen og almindelige erstatningsretlige regler. Den nævnte gennemgang af praksis efter særreglen i § 8, stk. 1, bygger på et omfattende materiale fra erstatningsnævnet. Som bilag 2 til betænkningen (side 92-102) er optrykt et notat fra erstatningsnævnet, som nærmere redegør for nævnets praksis, og som underbilag til dette notat er (side 103-131) optrykt referater af sager i 2. halvår af 1982, hvori nævnet har tilkendt lavere erstatning end fastsat af retten i forhold til skadevolderen. Herudover har arbejdsgruppen fra erstatningsnævnet modtaget referat af samtlige sager, som er afgjort af nævnet i 2. halvår af 1982.

3. Folketinget vedtog *den 27. maj 1983* enstemmigt en *folketingsbeslutning om erstatning til ofre for forbrydelser*. Heri opfordrede folketingsregeringen til at tage initiativ til en ændring af offererstatningsloven, »således at den gældende billigheds-